

17 Konsumtion av livsmedel

Kapitel 17 innehåller information om direktkonsumtionen av livsmedel, om kostens näringsinnehåll samt om livsmedelskonsumtionen enligt nationalräkenskaperna.

Sammanfattning

Direktkonsumtion av livsmedel

Med direktkonsumtion av livsmedel avses de totala leveranserna av livsmedel till privat-hushåll och storkök samt producenternas hemmaförbrukning. Redovisning sker i kvantiteter per capita samt i miljoner kilo respektive liter.

Enligt **tabell 17.1** har konsumtionen av *bröd och konditorivaror* i kilo per person och år ökat något, 4 %, mellan år 2005 och 2006. Sedan 1990 däremot har konsumtionen ökat med över 40 %.

Konsumtionen per capita av *kött* har ökat kraftigt (59 %) sedan 1990, framförallt av fjäderfäkött. När det gäller *charkuterivaror* har konsumtionen av korv och pastejer m.m. ökat med närmare 10 % sedan 2005 och över 20 % sedan 1990.

Konsumtionen av *fisk* visar inget tydligt mönster. Resultaten anses osäkra och det är därför svårt att dra slutsatser av materialet.

I direktkonsumtionen av *mjölk* har sedan 1990 lätt- och minimjölken minskat sin andel till förmån för mellanmjölken samtidigt som konsumtionen av standardmjölk halverats.

Konsumtionen av *ost och ägg* har sedan 1995 legat på en relativt stabil nivå.

Konsumtionen av *smör och margarin* minskade med 40 % mellan 1990 och 2006. Konsumtionen av matolja har däremot ökat.

I fråga om *köksväxter* har konsumtionen ökat 6 % sedan 2005 och 54 % sedan 1990. Det är framför allt konsumtionen av tomater som ökat kraftigt.

Konsumtionsmönstret vad gäller *frukt och bär* är förhållandevis konstant jämfört med 2005. Det som man kan påtala är en ökning med omkring 15 % av konsumtionen av citrusfrukter och vindruvor, sylter, marmelader m.m. samt safter och juicer.

Konsumtionen av färsk potatis är år 2006 på samma nivå som föregående år, 46 kilo per person. Sedan 1990 har konsumtionen minskat med 24 % (då var den 60 kilo per person).

Konsumtionen av choklad och konfektyrvaror har ökat sedan 1990, från 11 kilo per person till 15 kilo per person år 2006.

Sedan 1990 har konsumtionen av glass minskat med 12 % till 12 liter per person.

Vad gäller drycker så har konsumtionen av *läskedrycker och mineralvatten* ökat från 60 liter 1990 till 101 liter år 2006, dvs. med 70 % medan konsumtionen av lättöl och öl 2,25–3,5 % minskat från 41 till 21 liter (48 %). När det gäller *alkoholhaltiga drycker* så har konsumtionen ökat något. År 2006 konsumerades 30 liter starköl, 20 liter vin samt knappt 3 liter spritdrycker per person och år.

Kostens näringsinnehåll

Sedan 1980 och fram t.o.m. 2005 har *energitillförseln* per person och dag varit i stort sett oförändrad, dvs. ca. 12–13 mJ. (**tabell 17.2**).

Tillförseln av *protein* har ökat med drygt 17 % sedan 1980, från 87 g per person och dag till 102 g år 2005. Våra viktigaste proteinkällor är kött och köttvaror, bröd och spannmålsprodukter samt mjölk och ost.

Fettkonsumtionen har minskat sedan 1980-talet och år 2005 konsumerades 123 g per per-

son och dag. År 2005 bidrog fett med drygt 35 % av energitillförseln, vilket är något mer än vad som rekommenderas. Fett erhålls främst genom konsumtion av matfett samt kött och köttvaror.

Sedan 1980 har *kolhydratintaget* ökat och det uppgick år 2005 till 367 g per person, vilket är en ökning med drygt 7 %. Intaget av kolhydrater har 2005 minskat jämfört med de senaste tre åren. Kolhydrater erhålls i första hand från bröd och spannmålsprodukter (**tabellerna 17.2–3**).

De viktigaste livsmedlen för vårt intag av A-vitamin är kött och köttvaror, köksväxter och matfett. Köksväxter, frukt och bär samt potatis och potatisprodukter svarar för den dominerande delen av vårt intag av C-vitamin medan vårt intag av järn främst tillgodoses av bröd och spannmålsprodukter samt kött och köttvaror. De viktigaste källorna för kalciumintaget är mjölk och ost. Tiamin (vitamin B1) får vi främst från bröd- och spannmålsprodukter men även kött och köttvaror är en viktig tiaminkälla. Fibrer får vi främst genom bröd och spannmålsprodukter (**tabell 17.4**).

Försäljning av livsmedel

Försäljningen av livsmedel och icke alkoholhaltiga drycker ökade i fasta priser med drygt 3 % mellan 2006 och 2007 till knappt 154 miljarder kronor. Noteras kan försäljningsökningarna för oljor och fetter, 8 %, samt ökningarna för kaffe, te och chokladdryck, mineralvatten etc. samt alkoholhaltiga drycker, 5 % för alla tre grupperna (**tabell 17.5**).

Livsmedelskonsumtionen enligt nationalräkenskaperna

Enligt nationalräkenskaperna utgjorde utgifter för livsmedel och icke alkoholhaltiga drycker år 2008 13 % av hushållens totala utgifter. Alkoholhaltiga drycker svarade för 2 % av den totala konsumtionen. Av livsmedelsutgifterna exklusive drycker var kött den största posten, 21 %. I nationalräkenskaperna räknas inte utgifter för livsmedel och drycker i restaurang

och storkök till området livsmedel utan klassas som utgifter för tjänst (**tabell 17.6**).

I fast penningvärde har utgifterna för livsmedel och icke alkoholhaltiga drycker år 2008 ökat med 21 % sedan 2000 medan motsvarande ökning av hushållens totala konsumtion var 17 %. De icke alkoholhaltiga dryckerna har ökat med 37 % sedan 2000 medan de alkoholhaltiga dryckerna ökat med 16 %. Minskningen för starkspriten är 16 %. Indexalen speglar också den kvantitetsmässiga utvecklingen av konsumtionen av livsmedel och drycker (**tabell 17.7**).

Om statistiken

Jordbruksverkets konsumtionsberäkningar

Jordbruksverket (tidigare Statens jordbruksnämnd) redovisar sedan början av 1940-talet beräkningar av livsmedelskonsumtionen i landet och kostens näringsinnehåll. Beräkningarna tillkom för att man under krigsåren skulle kunna följa utvecklingen av livsmedelsförsörjningen och förändringar i näringsstandarden. Användningsområdet utökades successivt och beräkningarna ingick under flera år som en integrerad del i SCB:s nationalräkenskaper vid beräkningar av den totala konsumtionen i landet.

Fram t.o.m. redovisningsår 1999 innefattade beräkningarna av den s.k. direktkonsumtionen både konsumerade kvantiteter av livsmedel och ett till detaljhandelspris uppskattat värde av konsumtionen. Fr.o.m. redovisningsår 2000 innefattas enbart beräkningar över de konsumerade kvantiteterna.

Med *direktkonsumtion* av livsmedel avses de totala leveranserna av livsmedel till enskilda hushåll och storhushåll samt producenternas hemmaförbrukning, den s.k. naturakomsumtionen. Så långt det är möjligt sker redovisning i den form varorna når konsumenten, dvs. som jordbruksprodukter, halvfabrikat, konserver, djupfrysta varor, färdiglagad mat etc.

Med *totalkonsumtion* av livsmedel avses den totala åtgången av olika råvaror för human-

konsumtion. Totalkonsumtionen innefattar därför alla de råvaror och halvfabrikat som konsumeras direkt, dels de råvaror och halvfabrikat som livsmedelsindustrin förbrukar för att tillverka livsmedel av högre förädlingsgrad för direktkonsumtion.

Underlaget till Jordbruksverkets konsumtionsberäkningar är verkets statistik över t.ex. slakt och egna undersökningar av exempelvis kvarnarnas leveranser av mjöl. Vidare används SCB:s statistik över industrins varuproduktion samt import och export. Förändringar i samband med och strax efter EU-inträdet av SCB:s statistikområden Utrikeshandelsstatistik och Industrins varuproduktion är två av de främsta anledningarna till nedläggningen av värdeberäkningen i direktkonsumtionsberäkningarna fr.o.m. år 2000.

Kostens näringsinnehåll

Beräkningarna avseende kostens näringsinnehåll baseras på uppgifter från Jordbruksverkets konsumtionsberäkningar samt en vid Livsmedelsverket utvecklad livsmedelsdatabas. Denna innehåller näringsvärden för ca 1 800 livsmedel och maträtter. Näringsvärdena baseras främst på Livsmedelsverkets egna analyser.

Försäljning av livsmedel

Från och med år 2000 producerar SCB livsmedelsförsäljningsstatistik som uppfyller nationalräkenskapernas och konsumentprisindex behov.

För att samla in statistiken har datakasseregister använts för de största dagligvarublocken, vilket kompletterats med en enkätundersökning till mindre butiker. Momsregister och register över vilka företag som ingår i respektive livsmedelsblock har också använts för genomförandet av undersökningen.

Livsmedelskonsumtionen enligt nationalräkenskaperna

I nationalräkenskaperna (NR) beskrivs i form av ett kontosystem vårt lands ekonomiska ak-

tiviteter och utveckling på ett konsistent och överskådligt sätt. Produktionen redovisas indelad i de två huvudsektorerna näringslivet och offentliga myndigheter/hushållsorganisationer. Näringslivsredovisningen sker med uppdelning på bransch. För varje bransch, t.ex. livsmedelsindustri, visas produktionsvärde, förbrukning och förädlingsvärde. Summan av alla förädlingsvärden ger bruttonationalprodukten (BNP) mätt från produktionssidan. Produktionens användning redovisas uppdelad på hushållens konsumtion, statlig och kommunal konsumtion, export samt bruttoinvesteringar och lagerinvesteringar. Summan av dessa användningar med avdrag för import ger BNP från användningssidan.

Varje kvartal beräknas i NR värdet av den totala konsumtionen i landet. Beräkningsprinciperna följer de internationella rekommendationerna på området. För hushållssektorns konsumtionsutgifter sker uppdelning efter ändamål (typ av varor och tjänster). I årsstatistiken delas livsmedelskonsumtionen upp på vissa varugrupper enligt en grövre indelning än den Jordbruksverket använder för sina beräkningar av livsmedelskonsumtionen.

Underlaget till NR:s beräkningar av livsmedelskonsumtionen t.o.m. år 1999 är i första hand Jordbruksverkets konsumtionsberäkningar. NR:s beräkningar skiljer sig från Jordbruksverkets genom att den offentliga livsmedelskonsumtionen i storkök vid t.ex. skolor och sjukhus samt livsmedelskonsumtion i restauranger inte ingår i NR:s redovisning för livsmedel. Däremot ingår restaurangutgifter i NR:s redovisning av hushållens totala konsumtion. Även i en del andra avseenden är beräkningsprinciperna olika. Från och med år 2000 är NR:s källa den Livsmedelsförsäljningsstatistik som tas fram inom SCB.

Nationalräkenskapernas indelning i ändamålsgrupper baseras på den inom EU tillämpade COICOP-indelningen (Classification of Individual Consumption by Purpose), vilken fr.o.m. 2000 även används vid de svenska beräkningarna av konsumentprisindex.

Annan publicering

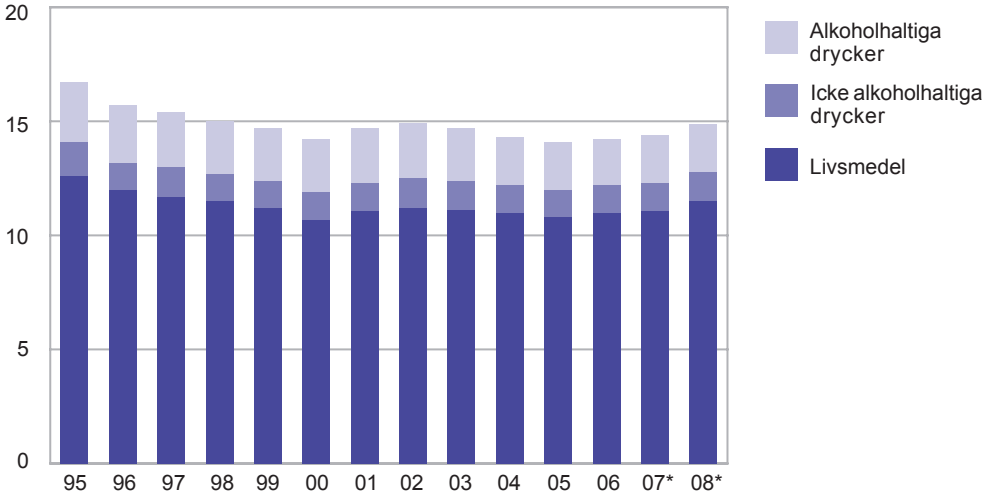
Jordbruksverket har varje år publicerat konsumtionsberäkningarna i särskilda rapporter. Den senaste redovisningen av direktkonsumtionen inklusive vissa uppgifter om kostens näringsinnehåll har lämnats i ”Konsumtionen av livsmedel och dess näringsinnehåll. Uppgifter t.o.m. 2006”, Jordbruksverket, Rapport 2008:1. Denna rapport finns tillgänglig på Jordbruksverkets webbplats www.sjv.se under Statistik, Livsmedel. I denna rapport redovisas även beräkningar av totalkonsumtionen. Delar av statistiken publiceras även i Jordbruksverkets statistikdatabas i anslutning till webbplatsen.

Statistik över livsmedelsförsäljning finns på SCB:s webbplats www.scb.se.

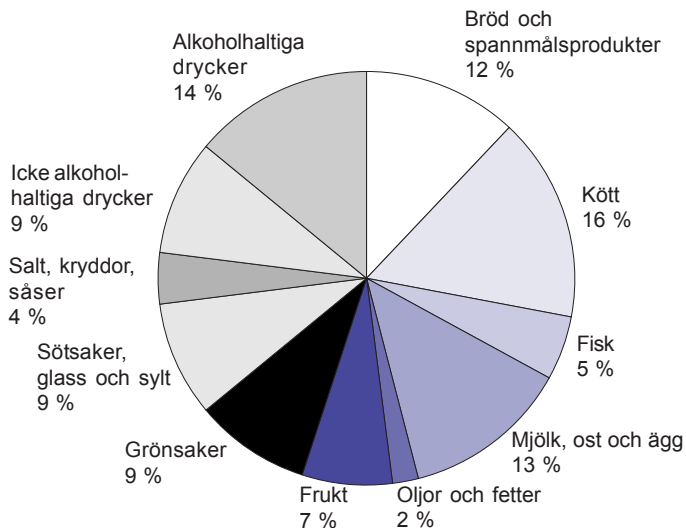
Hushållens konsumtionsutgifter enligt nationalräkenskaperna med uppdelning efter bl.a. olika livsmedel publiceras av SCB i Statistiska meddelanden serie NR. Nationalräkenskapssystemet redovisas enligt ENS 95 (Europeiska Nationalräkenskapssystemet), vilket sammanfaller med det av FN m.fl. rekommenderade. En dokumentation av det svenska nationalräkenskapssystemet finns tillgänglig på SCB:s webbplats www.scb.se

Figur 17A**Privat konsumtion av livsmedel och drycker enligt nationalräkenskaperna i procent av värdet av hushållens totala konsumtion 1995–2008***Private consumption of food and beverages according to the National Accounts, per cent of total consumption expenditures*

Procent

Källa: SCB, Nationalräkenskaperna.

Figur 17B**Privat konsumtion av olika livsmedel och drycker 2008 enligt nationalräkenskaperna, fördelning i procent, preliminära uppgifter***Private final consumption of different foodstuffs and beverages according to the National Accounts, percentages, provisional data*

Källa: SCB, Nationalräkenskaperna.

Tabell 17.1

Direktkonsumtion av livsmedel 1990–2006, kilo eller liter per person

Consumption of food. Kilograms or litres per person

Uppgifterna nedan avser varans art före den slutliga beredningen i hemmet. Sålunda redovisas t.ex. endast marknadsförda produkter i positionerna 12–17, medan hembakade produkter redovisas under vetemjöl, ägg, socker osv.

	En- het	Varu- kod	1990	1995	2000	2005	2006*
Befolkningstal, milj. (medeltal personer)			8 559	8 827	8 872	9 030	9 081
Bröd och spannmålsprodukter							
<i>Mjöl och gryn</i>	kg	1–5	22,0	21,3	18,5	18,8	16,0
Vetemjöl, rågmjöl o. mjöl av annan spannmål	kg	1–3	15,3	14,1	12,1	10,4	7,7
Risgryn	kg	4	3,9	4,1	4,0	5,5	5,4
Havregryn och gryn av annan spannmål	kg	5	2,8	3,1	2,4	3,0	2,9
<i>Mjölprodukter, exkl. bröd och konditorivaror</i>	kg	7–10	9,5	10,6	12,7	14,3	14,8
Mixer m.m. av mjöl el. stärkelse, vållingpulver	kg	7–8	1,8	1,5	1,4	1,3	1,3
Makaroner, spagetti och liknande produkter	kg	9	4,3	5,4	7,1	8,7	9,5
Majsflingor, rostat ris, ostbågar, popcorn	kg	10	3,3	3,7	4,2	4,4	4,1
<i>Bröd och konditorivaror</i>	kg	12–17	52,1	55,2	66,7	72,2	75,2
Knäckebröd ¹ , flatbröd ^{2,3}	kg	12	5,6	4,2	3,6	3,8	3,8
Skorpor och skorpmjöl ³	kg	13	1,0	0,5	0,6	..	..
Mjukt matbröd ²	kg	14	30,9	36,6	45,1	47,6	52,2
Kex, rån och torra småkakor	kg	15	6,2	4,6	4,9	5,1	5,1
Bullar, vetelängder och annat mjukt kaffebröd	kg	16	3,8	3,9	6,3	4,1	3,7
Bakelser, tårter, sockerkakor o.övr. bakverk	kg	17	4,6	5,5	6,2	11,5	10,5
Kött och köttvaror							
<i>Kött, färskt och fryst</i>	kg	20–27	26,8	31,3	40,8	42,7	42,5
Hemslakt av kalv, gris och får ^{4,5}	kg	20	0,4	0,4	0,3	0,4	0,4
Nöt- och kalvkött, färskt och fryst ^{6,7,8}	kg	21–22	7,1	7,1	10,7	9,9	10,2
Griskött, färskt och fryst ^{7,8}	kg	23	10,3	12,9	15,1	15,2	14,3
Färkött, färskt och fryst ⁹	kg	24	0,7	0,6	0,7	0,9	1,0
Fjäderfäkött, färskt och fryst ⁸	kg	25	5,4	8,2	11,8	14,3	14,7
Renkött, färskt och fryst ⁹	kg	26	0,3	0,2	0,2	0,2	0,3
Kött av hare, älg och annat vilt ^{9,10}	kg	27	2,6	1,9	2,0	1,9	1,7
<i>Charkuterivaror o. konserver (inkl. innanmat)</i>	kg	29–32	21,6	23,2	22,4	22,6	24,1
Lever, njure och tunga ^{8,9}	kg	29	0,5	0,5	0,7	0,7	0,7
Skinka, kassler o. andra oblandade charkvaror ⁹	kg	30	4,6	5,7	5,6	4,5	4,4
Korv, pastejer o. andra blandade charkvaror ⁸	kg	31	14,7	15,7	15,1	16,8	18,2
Köttkonserver (exkl. köttsoopor) ⁸	kg	32	1,8	1,4	1,0	0,7	0,8
Frysta köttprodukter och fryst färdiglagad mat innehållande kött ⁸	kg	36	5,2	6,3	8,8	17,6	16,9

1) Inklusive ströbröd framställt av knäckebröd.

2) Fr.o.m. 1995 redovisas tunnbröd tillsammans med mjukt matbröd.

3) Fr.o.m. 2003 redovisas skorpor och skorpmjöl tillsammans med knäckebröd och flatbröd.

4) Uppgifterna avser vara med ben.

5) Fr.o.m. år 2000 används annat underlag än tidigare, varför jämförelse med tidigare år bör göras med försiktighet.

6) Fr.o.m. 1995 redovisas kalv- och nötkött tillsammans.

7) Inkl. köttinnehållet i viss färdiglagad mat.

8) Fr.o.m. år 1996 används annat underlag än tidigare, varför jämförelse med tidigare år bör göras med försiktighet.

9) Uppgifterna baseras på bristfälligt underlag och är därför osäkra.

10) Inkl. vissa kvantiteter fryst kött.

Källa: Jordbruksverket.

Tabell 17.1 (forts.)

	En- het	Varu- kod	1990	1995	2000	2005	2006*
Fisk, kräftdjur och blötdjur							
Hel, styckad eller filéad, färsk fisk ^{11,12}	kg	38–43	6,5	5,9	..	..	..
Filéad fryst fisk	kg	45–48	2,7	2,0	1,9	3,1	3,2
Konserver och beredd fisk	kg	49–56	6,7	5,8	7,4	9,3	10,2
Kräftdjur och blötdjur, även konserver ¹²	kg	58–59	2,7	3,0	1,6	2,1	1,9
Mjök							
<i>Mjök</i>							
Direktförsäld o. hemmaförbrukad mjök	liter	60–68	154,8	144,7	141,2	137,7	133,4
Lätt- och minimjök < 1,0 %	liter	61	36,3	25,8	23,7	24,4	23,6
Mellanjök m.m. 1,0 % – 2,0 %	liter	62	34,2	45,0	49,8	51,1	49,8
Standardmjök > 2,0 %	liter	63	54,3	43,7	36,8	29,4	26,7
Syrade produkter < 1,0 %	liter	64, 66	7,0	6,2	7,1	9,7	9,7
Syrade produkter 1,0 % – 2,0 %	liter	67	1,1	3,4	4,1	4,5	3,5
Syrade produkter > 2,0 %	liter	65, 68	19,2	18,6	18,3	17,6	19,2
Grädde, ost och ägg							
<i>Grädde</i>							
Tunn grädde < 29 % ¹³	liter	70–72	8,5	9,2	9,9	9,0	9,1
Gräddfil 12 %	liter	70	1,3	1,3	2,0	2,2	2,2
Tjock grädde ≥ 29 % ¹³	liter	71	1,1	1,2	1,6	1,6	1,5
Mjökpulver	liter	72	6,2	6,7	6,3	5,2	5,4
Ost	kg	74	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0
Härdost	kg	75–78	16,3	16,4	16,5	17,6	17,8
Smältost, mesvaror, ost av andra slag	kg	75	13,1	13,3	12,6	12,9	13,0
Ägg ⁹	kg	76–78	3,2	3,1	3,9	4,8	4,8
	kg	80	11,7	10,4	10,4	9,8	10,0
Matfett							
<i>Smör och margarin</i>							
Smör	kg	82–84	18,2	17,2	14,9	11,9	10,9
Hushållsmargarin (inkl. Bregott) exkl. lättmargarin	kg	82	2,2	2,0	1,3	1,5	1,7
Lättmargarin	kg	83	11,6	9,8	8,7	5,6	5,4
Matolja ¹⁴	kg	84	4,3	5,4	4,9	4,8	3,9
	kg	87	0,8	0,9	0,9	1,7	2,0
Köksväxter							
<i>Rotfrukter</i>							
Morötter	kg	89–90	9,0	9,6	9,4	9,4	10,5
Övriga rotfrukter	kg	89	7,4	8,2	8,0	8,0	9,2
Färska köksväxter	kg	90	1,5	1,5	1,4	1,4	1,2
Gurka	kg	92–99	28,9	31,9	38,8	42,0	44,4
Lök, purjolök	kg	92	3,8	3,3	4,3	4,4	4,4
Blom-, vit-, röd-, bryssel-, grön- o. salladskål ¹⁵ samt broccoli	kg	93–94	5,5	6,3	8,7	7,8	8,0
Sallad, salladskål ¹⁵	kg	95–96	5,9	6,7	6,3	6,2	6,6
Tomater	kg	97	5,0	4,0	5,5	5,7	6,1
Övriga köksväxter, färska ¹⁵	kg	98	6,3	8,1	8,6	10,0	10,4
Frysta, torkade, inlagda, beredda eller konserverade rotfrukter o. köksväxter	kg	99	2,3	3,5	5,4	7,9	8,9
	kg	101–104	16,9	15,6	17,6	19,8	20,8

11) Produktion inom vattenbruket ingår här.

12) Fr.o.m. 2000 redovisas inte konsumtionen av varorna 38–44 samt 58 p.g.a. att resultaten anses alltför osäkra.

13) Fr.o.m. år 2000 används fetthaltsgränsen 29 %, tidigare år gällde 27 %. Detta innebär att redovisade siffror före år 2000 inte är helt jämförbara med de som redovisats senare år.

14) Uppgifter fr.o.m. år 2005 är inte helt jämförbara med tidigare år.

15) Fr.o.m. år 2005 ingår salladskål i vara 99. Åren 1995–2004 ingick salladskål i vara 96 och dessförinnan i vara 97.

Tabell 17.1 (forts.)

	Enhet	Varukod	1990	1995	2000	2005	2006*
Frukter och bär							
Citrusfrukter och vindruvor, färska	kg	106–107	16,9	17,2	17,0	17,1	19,5
Mandel och nötter, färska eller beredda	kg	108	1,5	1,4	1,2	1,9	2,3
Äpplen och päron, färska ^{9,16}	kg	109	15,0	13,5	14,0	17,1	16,5
Körsbär, persikor, plommon o. likn. stenfrukter, bananer, meloner och övriga färska frukter ^{9,16}	kg	110–111	21,5	21,3	27,6	26,3	25,7
Jordgubbar, hallon, sv. vinbär, blåbär, lingon o. andra bär, färska eller frysta ^{9,16,17}	kg	112–113	1,7	1,7	2,2	3,0	3,0
Frukter och bär, hela i stycken el. mosade, torkade el. konserverade	kg	114–115	6,1	4,2	4,9	5,3	5,5
Sylter, marmelader, fruktmos och geléer	kg	116	5,5	6,3	6,4	6,8	7,8
Soppor och buljonger innehåll. köksväxter, bär, frukter, fisk och kött ¹⁸	kg	117–118	3,4	4,2	3,8	4,0	3,8
Safter och juicer av köksväxter, frukter och bär, naturlig, även konc.	liter	119–120	18,9	19,7	18,5	19,2	21,8
Övriga livsmedel							
Potatis, färsk ^{9,19}	kg	122	60,4	57,2	47,1	46,5	45,9
Potatisprodukter	kg	123–127	6,8	7,5	10,4	10,6	10,8
Socker	kg	129–130	13,9	11,3	10,1	7,4	6,5
Sirap	kg	131	0,4	0,4	0,4	0,3	0,3
Kaffe, rostat	kg	133	9,0	7,5	7,0	7,7	8,1
Te	kg	134	0,3	0,3	0,4	0,3	0,2
Kaffe- och teextrakt, kakaopulver, drickchoklad o. chokladsåser	kg	135–137	1,7	2,0	2,6	2,5	2,5
Honung ⁹	kg	139	0,8	0,7	0,6	0,6	0,7
Choklad och konfektyrvaror	kg	140	11,1	11,8	14,8	15,2	15,1
Såser inkl. majonnäs o andra för smaksättning avsedda preparat			5,4	6,4	9,1	12,8	11,8
Glass	liter	142–143	13,9	13,7	12,5	12,6	12,2
Kryddor inkl. senap och salt ⁹	kg	145–146	2,7	2,6	2,8	2,7	2,8
Alkohol fria och alkoholhaltiga drycker							
<i>Läskedrycker och mineralvatten</i>	liter	148–149	59,5	70,2	90,6	94,3	101,2
Läskedrycker, cider m.m. ²⁰	liter	148	49,8	58,2	82,2	84,5	89,7
Mineralvatten och kolsyrat vatten, utan tillsatser av socker eller aromämne	liter	149	9,7	12,0	8,3	9,8	11,5
<i>Maltdrycker</i>	liter	151–152	41,2	43,5	31,7	22,1	21,4
Lättöl < 2,25% (inkl. svagdricka)	liter	151	12,6	10,7	7,4	5,0	4,7
Öl 2,25 – 3,5 %	liter	152	28,6	32,8	24,2	17,1	16,7
<i>Alkoholhaltiga drycker</i>							
Starköl ²¹	liter	156	19,0	21,8	25,3	28,9	30,4
Vin ²¹	liter	157	12,2	12,6	16,3	19,5	20,5
Spritdrycker ²¹	liter	158	4,4	3,4	2,8	2,7	2,7

16) Naturkonsumtion ingår inte.

17) Revideringar har gjorts fr.o.m. 2000 p.g.a. förändringar i källmaterialet.

18) Uppgifterna avser såväl torkade som färdiga soppor, varför de bör tolkas med viss försiktighet.

19) Inkl. konsumtion av skalad potatis.

20) Inkl. mineralvatten och kolsyrat vatten med tillsats av socker eller aromämne.

21) Uppgifterna avser försäljning av spritdrycker i detaljhandel och servering.

Tabell 17.2

Näringsvärden per person och dag. Genomsnitt för hela befolkningen¹*Nutritive values per capita and day. Means for the whole population*

	Absoluta tal					Procentuellt bidrag till energitillförseln				
	Energi,	Pro-	Fett,	Kolhyd-	Alko-	Pro-	Fett,	Kolhyd-	Alko-	Summa
	mJ ²	tein,	g	rater,	hol,	tein,	%	rater,	hol,	%
	g	g	g	g	g	%	%	%	%	%
2005*	12,9	102	123	367	13,4	13,4	35,2	48,3	3,0	100
2004	12,9	102	120	371	13,5	13,4	34,6	49,0	3,0	100
2003	13,0	101	121	375	14,0	13,2	34,4	49,2	3,2	100
2000	12,5	97	120	357	12,8	13,1	35,5	48,4	3,0	100
1995 ³	11,9	89	118	334	12,5	12,7	36,6	47,6	3,1	100
1990	12,3	89	122	352	13,1	12,0	37,2	47,8	3,0	100
1985	12,2	86	125	343	12,2	11,8	38,5	46,8	2,9	100
1980	12,3	87	126	342	13,0	11,8	38,7	46,4	3,1	100

- 1) Ändringar i underlaget för konsumtionsberäkningarna har medfört att uppgifterna fr.o.m. 1997 inte är helt jämförbara med uppgifterna för tidigare år.
- 2) 1 mJ (megajoule) = 239 kcal (kilokalorier) fr.o.m. 1980 men inte dessförinnan.
- 3) Fr.o.m. 1995 ingår ej kostfibrer i kolhydrat- och energivärdet.

Källa: Jordbruksverket.

Tabell 17.3

Genomsnittlig tillförsel av energi, protein, fett och kolhydrater per person och dag 1980 och 2005 med fördelning på olika livsmedel*Mean supply of energy, protein, fat and carbohydrates per capita and day by different foodstuffs*

	Energi, kJ		Protein, g		Fett, g		Kolhydrater, g	
	1980	2005*	1980	2005*	1980	2005*	1980	2005* ¹
Bröd och spannmålsprodukter	3 028	3 846	17	23	12	18	134	164
Kött och köttvaror	1 321	1 628	23	30	23	28	5	6
Fisk, kräft- och blötdjur ²	220	295	6	8	3	4	1	2
Mjöl	1 129	821	17	13	11	7	25	21
Grädde och mjölkpulver	247	283	1	1	6	7	1	1
Ost	544	618	10	11	10	11	1	1
Ägg	166	145	4	3	3	2	0	0
Matfett ³	1 747	1 017	0	1	47	27	0	0
Köksväxter	205	311	2	3	1	1	9	12
Frukt och bär	692	792	1	2	1	2	36	40
Potatis och potatisprodukter	625	608	3	3	1	3	31	26
Socker och sirap	919	356	0	0	0	0	54	21
Andra livsmedel ⁴	891	1 344	3	4	8	13	32	47
Malt och läskedrycker ⁵	259	436	0	0	0	0	11	22
Totalt livsmedel	11 993	12 500	87	102	126	123	340	363
Alkoholhaltiga drycker	326	408	0	1	0	0	2	4
Totalt	12 319	12 908	87	102	126	123	342	367

- 1) Fr.o.m. 1995 ingår inte kostfibrer i kolhydratvärdet.
- 2) Inkl. konserver och andra beredningar.
- 3) Smör, Bregott och övrigt matfett.
- 4) Kaffe, te, kakaopulver, honung, choklad- och konfektyrvaror, vissa såser och glass.
- 5) Exkl. starköl.

Källa: Jordbruksverket.

Tabell 17.4

Genomsnittlig tillförsel av vissa vitaminer, järn, kalcium och fibrer per person och dag 2005, milligram. Preliminära uppgifter

Mean supply of certain vitamins, iron, calcium and fibres per capita and day milligrams.
Provisional data

	A-vitamin ¹	C-vitamin	Tiamin ²	Järn	Kalcium	Kost-fibrer
Bröd och spannmålsprodukter	114	1	0,9	4,5	112	12
Kött och köttvaror	619	1	0,5	4,2	35	0
Fisk, kräft- och blötdjur ³	36	0	0,0	0,5	19	0
Mjök	135	4	0,1	0,2	439	0
Grädde och mjölkpulver	63	0	0,0	0,0	21	0
Ost	101	0	0,0	0,1	292	0
Ägg	50	0	0,0	0,4	12	0
Matfett ⁴	309	0	0,0	0,0	7	0
Köksväxter	424	52	0,1	1,3	62	4
Frukt och bär	22	47	0,1	0,7	31	4
Potatis och potatisprodukter	3	14	0,1	0,8	9	3
Socker och sirap	0	0	0,0	0,0	1	0
Andra livsmedel ⁵	30	4	0,0	1,3	83	1
Malt- och läskedrycker (exkl. starköl)	0	0	0,0	0,3	12	0
Totalt livsmedel	1 907	124	2,0	14,5	1 135	23
Alkoholhaltiga drycker	0	0	0,0	0,7	13	0
Totalt	1 907	124	2,0	15,2	1 148	23

1) Redovisning i RE (=retinolekvivalenter). RE=summan av färdigblandad retinol i kosten och vitamin A aktivitet från beta-karoten.

2) B1-vitamin.

3) Inkl. konserver och andra beredningar.

4) Smör, Bregott och övrigt matfett.

5) Kaffe, te, kakaopulver, honung, choklad- och konfektyrvaror, vissa såser och glass.

Källa: Jordbruksverket.

Tabell 17.5

Försäljning (inkl moms) av livsmedel och drycker inom handeln 2000–2007 (enligt mer detaljerad COICOP), belopp i milj. kr*Turnover (incl. V.A.T) of food and drinks for the retail trade and retail sale of automotive fuel 2000–2007 (by more detailed COICOP), millions SEK*

COICOP	Varugrupp	Försäljning (inkl. moms)					
		Löpande priser			Fasta priser (2000=100) ¹		
		2000	2006	2007	2000	2006	2007
01.1.1	Bröd och övriga spannmåls- produkter	19 138	22 646	24 660	19 138	22 115	23 290
01.1.1.1	Ris	619	702	705	619	729	719
01.1.1.2	Bröd	10 997	12 605	14 397	10 997	12 156	13 395
01.1.1.3	Pastaprodukter	1 186	1 932	1 967	1 186	1 858	1 861
01.1.1.4	Bakverk	3 188	4 021	3 984	3 188	3 868	3 673
01.1.1.5	Andra spannmålsprodukter	3 148	3 386	3 607	3 148	3 504	3 641
01.1.2	Kött	19 862	29 133	29 954	19 862	26 918	27 404
01.1.2.1-	Nöt-, gris-, får-, lamm- och viltkött	8 556	11 710	12 438	8 556	10 159	10 713
01.1.2.4,							
01.1.2.7							
01.1.2.5	Torkat, saltat eller rökt kött och ätliga slaktbiprodukter	8 438	13 886	13 852	8 438	13 356	13 199
01.1.2.6	Annat konserverat eller bearbetat kött samt beredningar av kött	2 868	3 536	3 664	2 868	3 403	3 493
01.1.3	Fisk	7 352	9 337	9 879	7 352	7 659	7 858
01.1.3.1-	Fisk och skaldjur (färsk, kyld, fryst, torkad, rökt eller saltad)	2 580	4 238	4 681	2 580	3 053	3 294
01.1.3.4	Annan konserverad eller beredd fisk och skaldjur samt beredningar av fisk och skaldjur	4 772	5 099	5 198	4 772	4 606	4 564
01.1.4	Mjölk, ost och ägg	19 839	25 602	25 975	19 839	23 563	23 579
01.1.4.1-	Mjölk	5 135	5 768	5 702	5 135	5 060	4 950
01.1.4.3							
01.1.4.4	Yoghurt och fil	3 727	4 829	4 992	3 727	4 307	4 424
01.1.4.5-	Ost och andra mjölkprodukter	9 539	13 219	13 376	9 539	12 585	12 528
01.1.4.6							
01.1.4.7	Ägg	1 438	1 786	1 905	1 438	1 611	1 677
01.1.5	Oljor och fetter	3 662	3 792	4 130	3 662	3 695	3 978
01.1.5.1	Smör	468	512	594	468	495	571
01.1.5.2,	Margarin och annat fett	2 685	2 558	2 743	2 685	2 516	2 663
01.1.5.5							
01.1.5.3-	Matolja	509	722	793	509	684	744

1) Fastprisberäkningar bygger på uppgifter ifrån KPI utförda på Nationalräkenskapernas varugruppernivå. Fastprisberäkning är gjord i 2000 års priser.

Källa: SCB, Handel med varor och tjänster.

Tabell 17.5 (forts.)

COICOP	Varugrupp	Försäljning (inkl. moms)					
		Löpande priser			Fasta priser (2000=100) ¹		
		2000	2006	2007	2000	2006	2007
01.1.6	Frukt	8 157	11 814	12 667	8 157	9 589	9 973
01.1.6.1- 01.1.6.7	Frukt (färsk, kyld eller fryst)	7 300	10 077	10 766	7 300	7 992	8 281
01.1.6.8	Torkad frukt	697	1 400	1 539	697	1 287	1 371
01.1.6.9	Konserverad frukt och fruktbasera- de produkter	160	337	361	160	310	321
01.1.7	Grönsaker	13 218	16 117	17 170	13 218	14 931	15 338
01.1.7.1- 01.1.7.4, 01.1.7.7	Grönsaker och potatis (färsk, kyld eller fryst)	8 852	10 837	11 639	8 852	9 569	9 841
01.1.7.5	Torkade grönsaker	96	181	197	96	180	191
01.1.7.6	Andra konserverade eller behand- lade grönsaker	1 959	2 539	2 540	1 959	2 517	2 437
01.1.7.8	Potatisprodukter	2 312	2 560	2 795	2 312	2 665	2 870
01.1.8	Socket, sylt, honung, choklad och konfektyr	15 224	17 328	18 265	15 224	17 149	17 741
01.1.8.1	Socket	937	799	815	937	766	777
01.1.8.2	Sylter och marmelader	987	1 222	1 274	987	1 214	1 249
01.1.8.3- 01.1.8.6	Konfektyr, choklad och glass	13 299	15 307	16 176	13 299	15 168	15 716
01.1.9	Övriga livsmedel	5 965	6 862	7 317	5 965	6 952	7 349
01.1.9.1	Såser och smaksättningsmedel	2 338	4 202	4 645	2 338	4 310	4 724
01.1.9.2	Salt, kryddor och kryddväxter	124	151	162	124	174	178
01.1.9.3- 01.1.9.4	Jäst, dessertberedningar och sop- por samt övrigt	3 503	2 509	2 510	3 503	2 468	2 448
01.2.1	Kaffe te och chokladdryck	4 501	4 720	5 050	4 501	5 420	5 695
01.2.1.1	Kaffe	3 685	3 848	4 017	3 685	4 503	4 618
01.2.1.2	Te	541	594	696	541	629	720
01.2.1.3	Kakao och chokladpulver	275	278	337	275	288	357
01.2.2	Mineralvatten, läskedrycker, frukt- och grönsaksjuicer	8 195	10 869	11 507	8 195	10 815	11 326
01.2.2.1- 01.2.2.2	Läskedrycker samt mineral- och källvatten	4 381	6 171	6 536	4 381	6 028	6 380
01.2.2.3- 01.2.2.4	Juice och saft	3 814	4 698	4 972	3 814	4 787	4 946
02.1	Alkoholhaltiga drycker	24 709	26 914	28 298	24 709	27 116	28 553
02.1.1	Spritdrycker	7 285	6 406	6 593	7 285	6 280	6 492
02.1.2	Vin inkl. cider	10 113	13 027	13 886	10 113	13 233	14 080
02.1.3	Öl	7 312	7 481	7 819	7 312	7 604	7 981
Därav	Öl klass I och II	3 370	2 494	2 511	3 370	2 403	2 427
	Öl klass III	3 939	4 987	5 308	3 939	5 200	5 554

Tabell 17.6
Hushållens konsumtionsutgifter efter ändamål 1995–2008 enligt national-
räkenskaperna (NR), löpande priser, milj. kr

Household final consumption expenditure by purpose according to the National Accounts, current prices

	COICOP ¹	1995	2000	2005	2006	2007*	2008*
<i>Livsmedel o. icke alkoholhaltiga drycker</i>	01	122 943	128 178	153 826	161 722	169 999	181 163
<i>Livsmedel</i>	011	110 193	114 877	138 831	145 511	152 863	162 871
Bröd och spannmålsprodukter	0111	18 783	19 313	22 439	22 776	24 806	26 423
Kött	0112	20 681	21 114	28 572	30 584	31 302	33 405
Fisk	0113	6 278	7 656	8 992	9 671	10 223	10 877
Mjök, ost och ägg	0114	19 426	20 293	23 867	25 816	26 190	27 867
Oljor och fetter	0115	3 979	3 647	3 900	3 791	4 130	4 398
Frukt	0116	7 784	8 460	11 386	12 154	13 024	13 828
Grönsaker	0117	12 347	13 494	15 476	16 406	17 477	18 613
Sötsaker, glass, sylt	0118	15 441	15 339	17 946	17 457	18 404	19 678
Salt, kryddor, såser	0119	5 474	5 561	6 253	6 856	7 307	7 782
<i>Icke alkoholhaltiga drycker</i>	012	12 750	13 301	14 995	16 211	17 136	18 292
Kaffe, te, choklad	0121	5 221	4 538	4 666	4 758	5 090	5 464
Läsk, juice, saft	0122	7 529	8 763	10 329	11 453	12 046	12 828
<i>Alkoholhaltiga drycker</i>	021	23 327	24 872	26 326	27 022	28 369	29 629
Sprit	0211	8 627	7 803	6 781	6 745	6 878	6 723
Vin	0212	7 399	9 543	11 729	12 442	13 361	14 098
Öl	0213	7 301	7 526	7 816	7 835	8 130	8 808
Hushållens konsumtionsutgifter totalt		874 266	1 076 301	1 282 119	1 325 590	1 382 416	1 417 281

1) Classification of Individual Consumption by Purpose.

Källa: SCB, Nationalräkenskaperna.

Tabell 17.7**Hushållens konsumtionsutgifter efter ändamål 1995–2008 enligt nationalräkenskaperna (NR), fasta priser, index (2000=100)***Household final consumption expenditure by purpose according to the National Accounts, fixed prices, index numbers*

	COICOP ¹	1995	2000	2005	2006	2007*	2008*
<i>Livsmedel o. icke alkoholhaltiga drycker</i>	01	92,5	100,0	113,5	118,3	121,8	121,4
<i>Livsmedel</i>	011	92,8	100,0	113,0	117,3	120,6	119,7
Bröd och spannmålsprodukter	0111	95,1	100,0	112,7	115,2	121,2	117,1
Kött	0112	90,9	100,0	127,4	134,4	136,0	136,1
Fisk	0113	88,4	100,0	98,6	102,0	105,2	107,2
Mjölk, ost och ägg	0114	96,1	100,0	108,2	116,9	116,9	113,2
Oljor och fetter	0115	108,6	100,0	104,6	101,4	109,2	106,1
Frukt	0116	86,3	100,0	114,6	115,8	120,2	114,6
Grönsaker	0117	79,9	100,0	107,9	111,8	114,7	116,9
Sötsaker, glass, sylt	0118	100,8	100,0	114,4	112,6	116,4	120,2
Salt, kryddor, såser	0119	97,1	100,0	108,5	120,6	127,3	130,8
<i>Icke alkoholhaltiga drycker</i>	012	89,5	100,0	117,7	127,0	132,8	136,7
Kaffe, te, choklad	0121	93,8	100,0	120,1	120,5	126,9	129,6
Läsk, juice, saft	0122	87,1	100,0	116,8	130,0	135,5	140,0
<i>Alkoholhaltiga drycker</i>	021	102,9	100,0	105,8	109,0	114,6	116,2
Sprit	0211	125,0	100,0	84,9	84,8	86,8	84,2
Vin	0212	89,5	100,0	124,5	132,5	142,0	147,6
Öl	0213	96,8	100,0	104,6	105,4	109,7	110,7
Hushållens konsumtionsutgifter totalt		85,2	100,0	110,7	113,4	117,0	116,7

1) Classification of Individual Consumption by Purpose.

Källa: SCB, Nationalräkenskaperna.